UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 14. Vestem ne candidam baptizati iugiter septem diebus deferrent, an solum, cum ad Ecclesiam prodiba[n]t, illa num sola deferri, an alijs vestibus super imponi soleret, ac præterea num eadem se ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-64585

Visual Library

eſidem aſſerit, ſed præſertim lib. 1. ca. 29. quod quia huius moris, & rationis pleniſsimum eſt, ad illud lectorem accuratum remitto, vt inde hauriat, quæ ad hunc locum facere ſibi videbuntur.

Veſtem ne candidam baptizati iugiter ſeptem diebus deferrent, an ſolum, cum ad Eccleſiam prodibant: illa num ſola deferri, an aliis veſtibus ſuperimponi ſoleret: & præterea num eadem ſe ipſis exuerentur, an ab aliis: deque more ipſius in Eccleſia, vel baptiſterio deponendæ.

CAP. XIV.

POrto illud etiam in quæſtionem venire poteſt, ſemperne, cum domo exibant, an ſolum in Eccleſia, cum ſacris myſteriis intereſſent, veſtem candidam deferrent. Sed ego id meo iure ab ancipiti vindico. patet enim veteres ſcriptores legentibus, eam baptizatos continuo geſtauiſſe. Nam S. Gregorius Turonenſis lib. 5. hiſt. Franc cap. 11. de baptizato loquens albis induto, *procedendi* verbo vtitur: *renatuſque Deo per baptiſmi ſacramentum, cum albatis reliquis in albis & ipſe procedit.* Et paulo poſt, *totam ciuitatem albicare*, dixit: *albicabat tota ciuitas de grege candido*. nemo autem neſcit, *procedendi* verbum etiam alium locum, quam Eccleſiam, &, *totam ciuitatem*, communem incedendi rationem ſignificare. Quas loquendi formulas apud alios ſcriptores, Albinum Flac-

Veſtis candida ſepté diebus cótinuo ferebatur.

cum de Diuin. Offic. cap. 19. Amalarium Fortunatum lib. 1. de Eccleſ. Offic. cap. 29. & Rabanum Maurum lib. 2. de Inſtitut. Cleric. cap. 39. inuenire poſſumus. quod innuere volui, vt multiplicata veterum Patrum teſtimonia huic ſententiæ maiorem fidem concilient. Si cui autem ſtudium ſit intelligendi, veſtem ne candidam ſolam, an etiam alias pro ſui quiſque ordinis ratione ſeptem diebus geſtaret, ad coniecturas veniendum erit, iiſque rationibus, vel argumentis vtendum, quæ ſolam veſtem candidam delatam eſſe, ſignificant. ea vero ſunt huiuſmodi. Primo veniunt in mentem authoritates, ac coniecturæ, quibus ſtatim a baptiſmo ſolam candidam induiſſe, probatum eſt, par omnino ratio induendæ, ac ferendæ veſtis fuiſſe videatur. Tum S. Auguſtinus innuit, baptizatos, cum veſtem candidam depoſitam eſſent, ea ſola amictos fuiſſe. ſermone enim 157. de Domin. in octau. Paſch. ſic ait: *Paſchalis ſolennitas hodierna feſtiuitate concluditur: & ideo hodie neophytorum habitus commutatur, ita tamen, vt candor, qui de habitu deponitur, ſemper in corde teneatur.* vbi *habitus* nomen pro veſte candida poſitum eſt. *habitum* vero totum id, quo quis induitur, ſignificare, omnes ſciunt. quod ſi, quo die veſtem candidam baptizati exuebant, alia veſte induti non erant: cur, aliis diebus indutos fuiſſe, cenſeamus? Deinde Rabanus Maurus huic opinioni fauere videtur illis verbis, quæ apud Gratian. de conſecrat. diſtinct. 4. cap. 91. leguntur: *vtuntur ergo baptizati albis veſtibus, vt, quorum prima natiuitatis faciem re-*

Solam veſtem candidam, non aliam inferiorem baptizati ferebant.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ueris pannus fuſcauerat, habitus ſecundæ regenerationis gloriæ præferat incrementum. ſicut enim verbum, *vti*, alludit ad morem ferendi ſeptem diebus; ſic *habitus*, ſolam veſtem candidam delatam eſſe ſignificat. Præterea à Iacobus Diaconus in vit. S. Pelag. narrat, eam, cum veſtem candidam depoſuiſſet, cilicineam induiſſe: *deponenſque* (inquit) *baptiſmatis veſtem, cilicineam induit*. ex quo intelligi poteſt, quando depoſuit, aliam veſtem non habuiſſe. Secus enim fruſtra cilicium indueret, quod alteri veſti ſuperimponeretur. Poſtremo plurimi Patres, ſed præcipuè Rabanus Maurus loco ſupra citato, & aliis, quos adducemus, & adduximus, apertè declarat, baptizatos albis veſtibus ſeptem diebus vſos fuiſſe. veſtes autem albæ, plurali numero adhibitæ, ſignificant, totum id, quod induebatur, albi coloris extitiſſe. at album nihil aliud erat, quam veſtis, vel ad ſummum etiam calcei; ergo ſolam veſtem candidam, non aliam inferiorem baptizati ferebant. His adijcere poſſumus modum veſtis albæ deponendæ, num ſe ipſi, an ab alio exuerentur: de quo nihil me certi apud quenquam memini legiſſe. Non dubitabo tamen more meo aliquid ex coniectura admonere, & lectori præmittere, vt hac quoque parte prodeſſe literis poſſim, ſi non afferendo verum, certe excitando, vt quæratur. Plerique ſcriptores, qui huius moris meminere, *tollendi* verbum vſurpant; quæ vox, ab alio exui ſolitos, videtur indicare. Sic Albinus Flaccus Epiſt. ad Carol. Mag. *tunc maximè*,

Veſte cādida baptizati ab aliis exuebātur.

*cum alba tolluntur veſtimenta à baptizatis, per ma-
nus impoſitionem à Pontifice accipere Spiritum ſan-
ctum conueniens eſt.* Et infra: cum ſeptuageſi-
ta dierum, qui ſolennia Paſchatis myſteria an-
tecedunt, ethymologiam, & rationem expli-
caret: *Videtur ſeptuageſimus dies poſſe dici, pro-
pter hebdomadas, quæ ſunt ab ipſo die vſque ad
clauſum Paſcha, quo die alba tolluntur veſtimen-
ta à nuper baptizatis.* Et Rabanus Maurus lib. 1.
de Inſtit. Cleric. cap. 39. vbi, ſacri chriſmatis
ſacramentum, poſt candidæ veſtis depoſitio-
nem, à Pontifice tradi oportere demonſtrat:
*tunc maxime, dum alba tolluntur à baptizatis ve-
ſtimenta, per manus impoſitionem à Pontifice Spiri-
tum ſanctum accipere conueniens eſt, qui in bapti-
mo omnium receperunt remiſſionem peccatorum.* Vi-
tor etiam ea ratione; quod, qui ſolenniter
veſtem albam induerant, haud fas erat, illam
ſine aliqua cæremonia eandem deponere.

Fœminæ veſtem albam ipſæ deponebāt.

Quod tamen de fœminis dictum nolim. Nam
illæ, pudoris, & honeſtatis tuendæ ſtudio, ſicut
ante baptiſmum, nullo adiuuante, nudaban-
tur, ſic veſtem albam ſine alterius opera exue-
bant. Ita enim ſignificare voluit Iacobus Dia-
conus de vit. S. Pelag. cum *deponendi* voce vſus
eſt: *mox Epiſcopus Pelagiam baptizauit: octaua au-
tem die, quando albam veſtem deponere debuit, poſt
nobis prorſus inſciis, illa ſurrexit, deponenſque bap-
tiſmatis veſtem, cilicineam induit.* Vtcunque au-

Veſtis alba deponebatur in Eccleſia, ſiue baptiſterio

tem modus habuerit, manifeſte patet, in Ec-
cleſia, ſiue baptiſterio ſe exuiſſe. Ad quod per-
ſuadendum vnus mihi locus ſufficit apud A-
malarium Fortunatum lib. de Ord. Antipho-

nat. capit. 51. cum ait: *quaſi hi loquantur ad Eccleſiam, qui in Chriſto baptizati ſunt, & ſunt Agni nouelli, & hodie reuertuntur ad fontes, vt exuant ſcalbis.* Nec immerito baptizati, veſtem candidam depoſituri, Eccleſiam adibant; tum quia eandem in ipſamet Eccleſia, ſiue baptiſterio ipſi adhærente ſuſceperant: tum etiam quod ad Chriſtianæ religionis decus pertinebat, vt quemadmodum Gentiles laureas, ex victis hoſtibus reportatas, in Templo deponebant, authore Iulio Obſequente de prodig. & Ouidio ad Liuiam de mort. fil. ſic fideles veſtem candidam, victoriæ ex humani generis hoſte relatæ ſymbolum, in Eccleſia exuerent.

Cur candida veſtis in Eccleſia deponeretur. Gentiles laureas ex hoſtibus reportatas] in Templo deponebāt.

Veſtem candidam, poſteaquam depoſita erat, aqua luſtrali lotam fuiſſe; poſt depoſitionem, primo quidem Eccleſiæ vſui relictam, tum à baptizatis adhiberi cæptam; veſtemque vnius ab altero indui non licuiſſe.

CAP. XV.

CÆterum hæc veſtis, poſtquam depoſita erat, aqua luſtrali abluebatur. Cuius rei longam orationem habes apud Ord. Roman. lib. de Diuin. Offic. tit. de benedictione aquæ ad albas deponendas: *Domine ſancte pater omnipotens, æternæ Deus, creator generis humani, nos, qui per te redempti ſumus, & per gratiam pietatis tuæ in fonte aquæ baptiſmi renati ſumus, dignare, quæſumus, huic creaturæ per ſignum Crucis ſobrie-*

Veſtis alba poſt depoſitionem aqua luſtrali abluebatur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN